

**Beleidsplan Handhaving
WWB en WIJ
2009/2010**

Beleidsplan Handhaving WWB en WIJ 2009/2010

Voor u ligt het beleidsplan Handhaving 2009/2010 van de gemeente Rijssen-Holten. Het beleidsplan Handhaving is onderdeel van de Wet werk en bijstand (WWB) en de Wet investeren in jongeren (WIJ).

Met de invoering van de WWB loopt de gemeente een groter financieel risico. Zij tracht haar risico's te beperken door een effectieve en efficiënte activering (reintegratie) en controle. De WWB heeft de volgende uitgangspunten:

- Werk boven inkomen,
- De eigen verantwoordelijkheid van de burger staat centraal,
- Duidelijk stelsel van rechten en plichten van de betrokken burger,
- Gemeenten hebben volledige (financiële) verantwoordelijkheid.

In grote lijnen ziet het beleid van de gemeente Rijssen-Holten er als volgt uit. Een uitkering wordt verstrekt aan hen die daar ook daadwerkelijk recht op hebben en dat niet langer dan strikt noodzakelijk. De klant moet actief een baan zoeken. De eerste prioriteit is dus werk. Als het niet mogelijk blijkt direct een baan te vinden, dan komt (in principe tijdelijk) een uitkering in zicht. De tweede prioriteit is dus inkomen. Indien de klant een uitkering ontvangt waar hij recht op heeft, dan moet dit in principe zo kort mogelijk duren. Wanneer, om individuele redenen, het vinden van werk toch een moeilijke aangelegenheid blijkt en men dus langdurig op een uitkering aangewezen raakt, dan komt de zorgverplichting voor de gemeente aan de orde. De derde prioriteit is zorg. Hierbij is één van de belangrijke uitgangspunten dat bureaucratie wordt vermeden en verminderd.

Met ingang van 1 oktober 2009 is ook de Wet investeren in jongeren (WIJ) ingevoerd. Jongeren tot 27 jaar vallen in het vervolg niet meer onder de WWB, maar onder de WIJ. De WIJ verschilt in zoverre van de WWB dat er sprake is van een paradigmawisseling. Bij de WWB is het uitgangspunt 'een uitkering, mits', terwijl in de WIJ dit is omgedraaid. Iemand heeft geen recht op een uitkering, tenzij.

De uitgangspunten die gelden voor de WWB vragen om een integraal beleid op de gebieden uitstroom, handhaving en zorg. Hoewel de WIJ een andere wet betreft dan de WWB, wordt beoogd om deze zoveel mogelijk gelijk te laten lopen. Dit pleit er dan ook voor om het handhavingsbeleid ook voor de WIJ van toepassing te verklaren.

In dit beleidsplan wordt ingegaan op de vraag hoe wij er voor gaan zorgen dat de uitkering (WWB) of de inkomensvoorziening (WIJ) terecht komt bij diegene die daar recht op heeft.

Visie-elementen

De vier visie-elementen die hieronder worden genoemd, worden aangemerkt als handleiding bij het handhaven van de uitvoering van de WWB en WIJ, als het gaat om de rechten en plichten die uit de wetten, verordeningen en beleidsregels naar voren komen.

Wij willen bereiken dat de klanten weten wat hun rechten en plichten zijn en dat het nakomen van deze plichten wordt gecontroleerd (informer). Door controle op maat willen wij fraude zo vroeg mogelijk detecteren en sanctioneren. Een strenger beleid beïnvloedt de dienstverlening. Om voldoende draagvlak te behouden willen wij dat de klanten in ieder geval even tevreden zijn als nu.

De acties die nodig zijn per visie-element worden hieronder genoemd:

1. Vroegtijdig informeren:

Er is een communicatieplan opgesteld. De rol van de medewerkers is essentieel. De medewerkers stralen allemaal dezelfde boodschap uit.

2. Dienstverlening op maat:

Het huidige dienstverleningsconcept wordt beoordeeld op efficiëntie en klantvriendelijkheid, waarbij dienstverlening op maat en tevreden klanten wordt nagestreefd. Vermindering van bureaucratie is één van de belangrijke doelstellingen.

3. Vroegtijdige detectie en afhandeling.

Een zo efficiënt en effectief mogelijke controle. De methode hiervoor is signaal- en risicosturing (stoplichtenmodel¹ met fraudekompas en protocollen). Tevens zal nagegaan worden of ICT-ondersteuning verder verbeterd kan worden voor het uitwisselen en raadplegen van gegevens.

4. Daadwerkelijk sanctioneren.

Het motto is "Rijssen-Holten accepteert geen fraude". Wie fraudeert wordt gestraft en moet terugbetalen. Hiertoe is een maatregelenbeleid vastgesteld en wordt het huidige terug- en invorderingsbeleid voortgezet.

¹ Voor een verklaring van het stoplichtenmodel, zie bijlage 1

Ad. 1 Vroegtijdig informeren

Nadat een belanghebbende een aanvraag om een WWB-uitkering of een leerwerktraject op basis van de WIJ heeft aangevraagd, zal er altijd een intakegesprek plaatsvinden. De bedoeling is dat tijdens dit intakegesprek aan iedereen een informatiemap wordt uitgedeeld. In deze map worden de rechten en plichten omtrent de uitkering naar voren gebracht. Tevens wordt tijdens dit gesprek aandacht geschonken aan de mogelijkheid van bijzondere bijstand (middels het verstrekkingenboek bijzondere bijstand) en de gemeentelijk regelingen (minimabeleid). Periodiek ontvangt de klant een nieuwsbrief waarin allerlei informatie met betrekking tot de WWB, de WIJ en het minimabeleid wordt weergegeven.

Ad. 2 Optimaliseren dienstverlening:

Vanuit een klanttevredenheidsonderzoek (2004) binnen onze gemeente is naar voren gekomen dat over het algemeen de klant tevreden is over hoe de dienstverlening is in onze gemeente. Om deze dienstverlening nog meer te verbeteren, wordt de aandacht geschonken aan het voeren van het dienstverlenende gesprek.

Dienstverlening moet tevens zorgen voor minder bureaucratie. Zo zijn er verschillende projecten die ervoor moeten zorgen dat het makkelijker wordt om formulieren in te vullen. Tevens zijn verschillende formulieren onder de loep genomen om te kijken waar overbodige vragen verwijderd konden worden. Dit heeft voor sommige aanvraagformulieren geleid tot aanzienlijk kortere formulieren. Daarbij komt dat we als gevolg van de wet eenmalige gegevensuitvraag de mensen niet meerdere keren naar gegevens mogen vragen indien deze al bekend zijn.

Ad. 3 Controle op maat:

Wat betreft de controle op maat ligt de nadruk bij een goede controle aan de poort. Wij zijn aangesloten op het Inlichtingenbureau en maken gebruik van de faciliteiten.

In het controleplan WWB/IOAW/IOAZ/BBZ 2009 wordt aangegeven hoe we omgaan met de controle aan de poort, de controle van de verplichtingen en de controle van gegevens. Verschillende soorten controles zorgen ervoor dat in allerlei situaties gekeken wordt of de wet en regelgeving op een juiste manier wordt nageleefd. De mate van controle is afhankelijk van de risicogroep.

Ad. 4 Sanctioneren op maat

Met betrekking tot het sanctioneren op maat hanteren wij een stringent 'lik op stuk'-beleid. Als gevolg van de invoering van de WWB en het vervallen van de Wet boeten, maatregelen en terug- en invordering sociale zekerheid, bestaat er voor zowel de WWB als de WIJ een maatregelenverordening. Tevens geldt dat er een streng terugvorderingsbeleid wordt gevoerd. Indien er mogelijkheden zijn voor terugvorderingen wordt hiervan gebruik gemaakt.

Als gevolg van een subsidie die we ontvangen van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op basis van de Tijdelijke stimuleringsregeling Opsporing en controle, is er een functie gecreëerd voor het ondersteunen van het handhavingsbeleid.

Ambities

Wij hebben een belangrijke maatschappelijke functie en verantwoordelijkheid in de uitvoering van de wettelijke sociale zekerheid die gefinancierd wordt uit collectieve publieke middelen. De gemeente hecht grote waarde aan het afleggen van verantwoording over haar functioneren en de besteding van publieke middelen, ook ten aanzien van de uitvoering van de Wet Werk en Bijstand. Hieronder passeren de ambities op het terrein van handhaving.

1. Werk boven inkomen

het gemeentelijk werkgelegenheidsbeleid is er op gericht zoveel mogelijk cliënten te laten voorzien in hun eigen inkomen door middel van betaald werk. Personen die geen belemmeringen hebben worden zodra zij een aanvraag WWB indienen verwezen naar het "Work first" project. Voor de cliënten voor wie betaald werk geen optie is, wordt de maatschappelijke participatie zoveel mogelijk bevorderd (sociale activering). Voor werknemers in gesubsidieerde arbeid geldt als doelstelling om zoveel mogelijk personen te laten doorstromen naar een (structurele) ongesubsidieerde baan.

2. Rechtmatige uitkeringen

Het rechtmatig verstrekken van uitkeringen staat bovenaan de lijst. Alleen mensen die er recht op hebben, moeten ook inderdaad een uitkering ontvangen. Bij periodieke algemene bijstand van personen met zelfstandige huisvesting dient een huisbezoek standaard worden uitgevoerd. Door middel van bestandskoppelingen is het mogelijk om gegevens te verzamelen. Daarnaast zullen ook samen met het Overijssels Bureau Fraudebestrijding themacontroles worden uitgevoerd. In 2006 bestandskoppeling aan de bestanden van de Kamer van Koophandel. Wellicht komen er nog meer thema controles.

3. Spontane naleving van de wet

Cliënten zouden spontaan de juiste en volledige gegevens aan ons moeten verstrekken, zodat de gemeente kan bepalen of iemand ook echt recht heeft op een uitkering. Daarom is het noodzakelijk dat wij zowel mondeling als schriftelijk duidelijk zijn naar de cliënten, zodat zij weten wat hun rechten en plichten zijn.

4. Snel afhandelen van fraudesignalen

Fraude signalen dienen zodra deze gesignaleerd worden, met toepassing van het zogenaamde stoplichtenmodel, binnen 3 werkdagen worden opgepakt te worden.

5. Schriftelijke controles

Gerichte schriftelijke controles voor speciale groepen dienen plaats te vinden in de maanden mei en november. Het afdelingshoofd bepaald de doelgroep aan de hand van informatie vanuit de IC en uit signaalonderzoeken.

6. Controleplan 2009

Er dient uitvoering te worden gegeven aan het controleplan WWB/IOAW/IOAZ/BBZ 2009.

7. Tijdelijke stimuleringsregeling intensivering opsporing en controle

De op grond van de Tijdelijke stimuleringsregeling intensivering opsporing en controle Abw toegekende subsidie de 1fte blijven inzetten voor de realisering van bovengenoemde ambities.

Bijlage 1: het stoplichtenmodel

Werkmodel Casemanagement / het Stoplichtmodel

